

Hyvinvointitalous ja kunnat

Ville Nieminen, @ViVaNieminen

**Hyvinvointitalous on osa
kunnan DNA:ta.**

**Se ei ole taikatemppuja vaan kädet
savessa tekemistä.**

Hyvinvointitalous on matkansa alussa

- Suomessa Soste on ollut hyvinvointitalouden pioneeri
- Suomen EU-puheenjohtajakauden kärkiteema 2019
- Suomessa kansallista keskustelua käyty viime vuosina paljon
- Kansainvälinen verkosto, WEGo, keskushallinnon toimijoille



Hyvinvointitalous

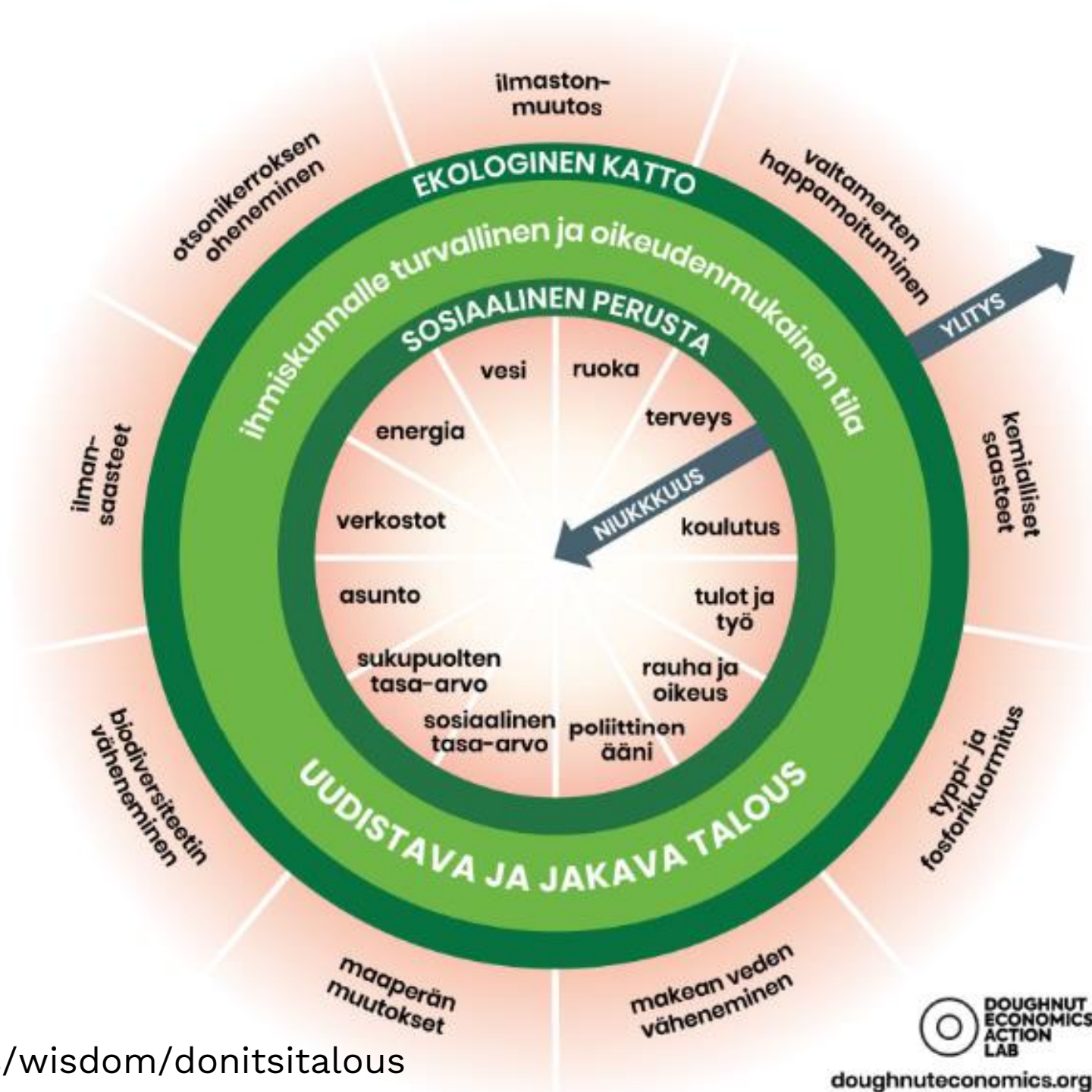
- Hyvinvointitaloudella tarkoitetaan talouden ja hyvinvoinnin keskinäisen vuorovaikutuksen analysointia, mittaamista ja kehittämistä sekä näiden perusteella tehtäviä poliittisia päätöksiä.
- Hyvinvointitalouden perusajatuksena on, että talouspolitiikassa ihmisten hyvinvointi nostetaan keskiöön.
- Tasapaino kestävän talouden ja hyvinvoinnin välillä on olennaista sosiaalisesti ja ekologisesti kestävän kehityksen varmistamiseksi, mikä kytkee hyvinvointitalouden Agenda 2030:een ja kestävän kehityksen päämääriin.
- Hyvinvointi ymmärretään laajana poikkisektoraalisena tavoitteena.

Kohti hyvinvointitaloutta

- Hyvinvointitavoitteiden roolin vahvistuminen päätöksenteossa
- Hyvinvointi-investoimisen mahdollistavat rakenteet (talous ennen kaikkea)
- Vaikuttavat ja vaikuttavaksi todetut hyvinvointi-investoinnit

Lähde: Jussi Ahokas, SOSTE

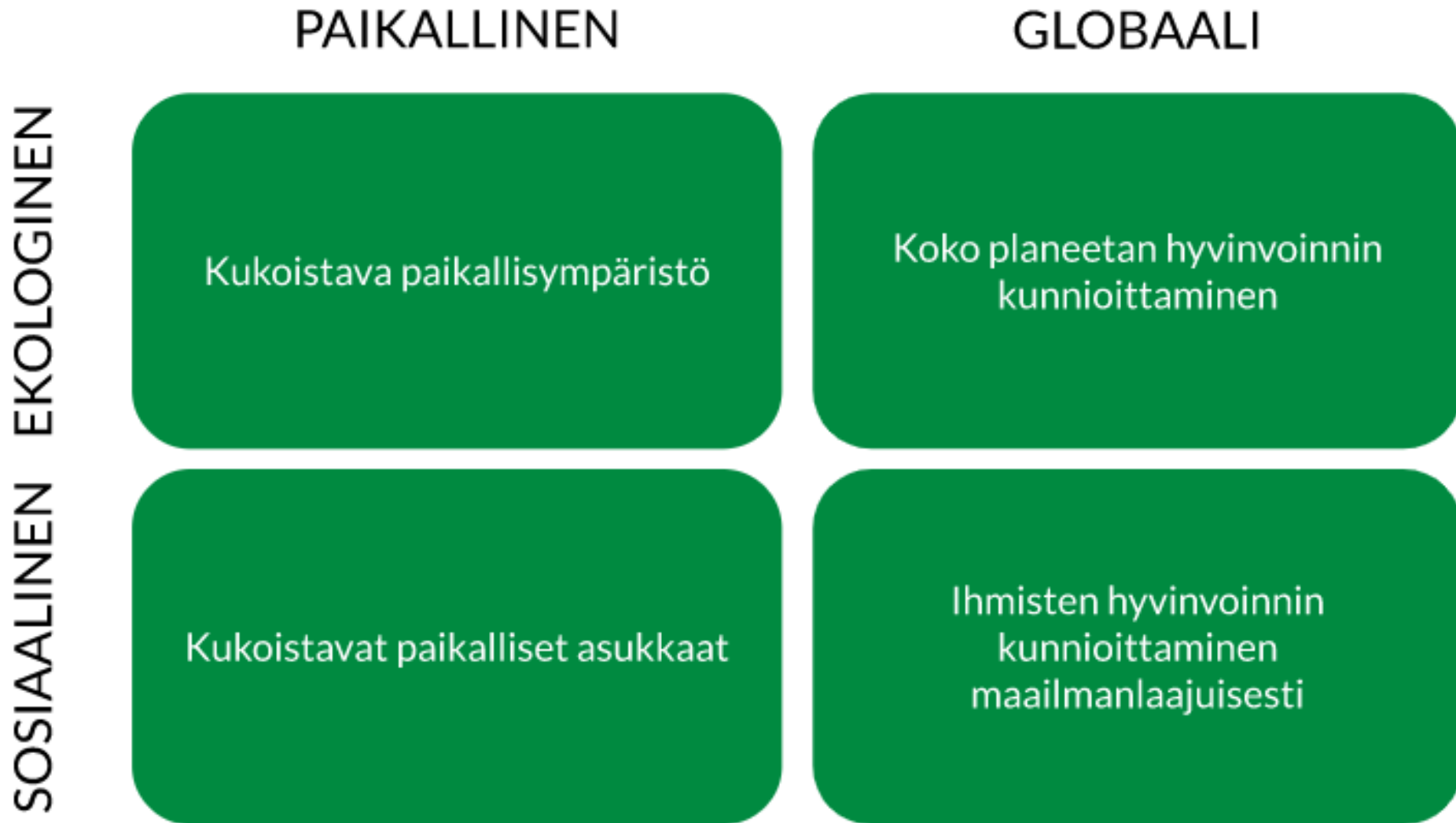




Donitsitalouden käytännön periaatteet

- **Omaksu 2000-luvun tavoite.** Pyri täyttämään kaikkien ihmisten tarpeet planeetan luonnonvarojen asettamissa rajoissa. Pyri muovaamaan organisaatiosi tarkoitus, verkostot, johtaminen, omistajuus ja rahoitus vastaamaan tätä tavoitetta. Työn voi odottaa olevan haastavaa, uutta luovaa ja käännteentekevää.
- **Näe kokonaisuus.** Tunnista kotitalouksien, yhteishyödykkeiden (commons), markkinoiden ja valtion – sekä näiden välisten lukuisten synergioiden – potentiaalinen rooli talouksien muuttamisessa. Varmista, että rahoitus tukee muutostyötä, ei määrää sitä.
- **Hoivaa ihmisluontoa.** Edistä monimuotoisuutta, osallisuutta, yhteistyötä ja vastavuoroisuutta. Vahvista yhteisöllisiä verkostoja ja työskentele syvän luottamuksen hengessä. Välitä ryhmän hyvinvoinnista.
- **Ajattele järjestelmien kautta.** Kokeile, opi, mukaudu, kehity ja tähtää jatkuvaan parantamiseen. Tarkkaile toimien laajavaikutteisia dynaamisia vaikutuksia, takaisinkytkentöjä ja keikahduspisteitä.
- **Ja.** Työskentele avoimen suunnittelun hengessä ja jaa synnytetty arvo kaikkien osaltaan arvoa luoneiden kanssa. Ole tietoinen vallasta ja pyri uudelleenjakamaan sitä, jotta sidosryhmien keskinäinen tasa-arvo paranee.
- **Elvytä.** Pyri elämään elävän luonnon kiertokulkujen mukaisesti ja niiden sisällä. Ole jakaja, korjaaja, uudistaja ja hoitaja. Vähennä matkustamista, minimoilentoliikenne, ole ilmasto- ja energiafiksu.
- **Pyri kukoistukseen kasvun sijaan.** Älä tee kasvusta itsetarkoitusta. Ole tietoinen siitä, milloin työtä on parempi jakaa toisille kuin kasvattaa koossa.

Kaupunkikuva -työkalu



Lisää tietoa...

Hyvinvointitaloudesta

- Soste ja hyvinvointitalous:
<https://www.soste.fi/hyvinvointitalous/mita-on-hyvinvointi-ja-hyvinvointitalous/>
- Sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvointitalouden sivut:
<https://stm.fi/hyvinvointitalous>
- Hyvinvointitaloudessa eteenpäin:
<https://www.soste.fi/hyvinvointitaloudessa-eteenpain/>
- Mitä on hyvinvointitalous? –video:
<https://www.youtube.com/watch?v=OaAw4b-gNdg>

Donitsitaloudesta

- Donitsitalouden työkalupakki:
www.jyu.fi/donitsitalous
- Kaupunkikuva-työkalun malli Pirkanmaalla:
[https://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Pirkanmaan_alueen_ekologinen_ja_sosiaali\(62203\)](https://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Pirkanmaan_alueen_ekologinen_ja_sosiaali(62203))
- Donitsitalouden vapaaehtoistoimijat:
www.donitsitalous.fi
- Video: Mitä on Donitsitalous?
<https://youtu.be/PMg9mbSusXg>





Hyvinvointitalous kunnissa

Työkaluja kunnille hyvinvointitalouden toteuttamiseksi

- Kuntastrategia
- Ohjelma- ja suunnitelmajohtaminen
- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi
- Yhdyspintatyö
- Siilot ylittävä yhteistyö ja sen johtaminen
- Tiedolla johtaminen



Hallitusohjelma ja hyvinvointitalous

- ”Hyvinvointi syntyy työstä”
- Tavoitteellisuuteen perustuva ohjaus
- Tiedolla johtaminen
- Vaikuttavia toimintamalleja kuntien ja hyvinvointialueiden osalta
 - Osaoptimointi pois - vastuunjaon selkiytys
 - Hyte-kertoimen painoarvon nosto
- Lapset nuoret ja ikäihmiset
- Liikuntaohjelma
- Lapsiin ja perheisiin kohdistuvien vaikutusten ennakoarviointi



Kiitos.

Ville Nieminen

Erytisasiantuntija

Ville.nieminen@kuntaliitto.fi

+358 50 564 6622



www.kuntaliitto.fi

